

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 13, Issue 1 - August 2023

 10.22034/fcp.2023.62816

Development of a model for predicting Marital heartbreak Through attachment styles: The mediating role of anger

1. [Ehsan Moradi](#)

Ph. D. Student of Counseling, Department of Psychology, Islamic Azad University, Borujerd, Iran. moradiehsan2029@gmail.com

2. Masoud Shahbazi

Assistant professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Masjed Soleiman, Iran.

3. Hadi Ferasat

Ph. D. Student of Counseling, Department of Psychology, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.

4. Kourosh Goudarzi

Assistant professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.

Received:

20 / 06 / 2023

Accepted:

19 / 08 / 2023

Abstract

Family is an inherent social system. In this system, people are connected to each other through strong, stable and mutual emotional interests and attachments, but there is a possibility that these interests and attachments will decrease over time. The present study was conducted with the aim of predicting Marital heartbreak based on attachment styles with the mediation of anger. This research was applied in terms of purpose and correlation method. The studied population included all the married teachers of Borujerd city in 2022, out of which 256 people were selected by available sampling method. In order to collect data, questionnaires of adult attachment styles ([Read & Collins, 1990](#) quoted by [Pakdaman, 2001](#)), Pains' marital despondency ([Pains, 1996](#)) and Spielberger's anger ([Spielberger, 1999](#)) were used. The data were analyzed using structural equation modeling with covariance approach. The results showed that attachment styles ($B=0.353$; $p=0.000$) and anger have a direct, positive and significant effect ($B=0.248$; $p=0.000$) on Marital heartbreak. Analysis of the mediator variable using the bootstrap method also showed that the indirect effect of anger in the relationship between attachment styles and Marital heartbreak is significant ($B=0.208$, $p=0.010$), meaning that the mediator role of anger in the relationship between the mentioned variables is confirmed. Goodness of fit indices also supported the good fit of the model to the collected data (2.d.f=2.32; GFI=0.94; CFI=0.91; AGFI=0.88; RMSEA=0.093). According to the findings of this study, it can be said that anger has a partial mediating role in the relationship between attachment styles and Marital heartbreak.

Keywords: anger, attachment styles, Marital heartbreak,

Introduction

Family is an inherent social system. In this system, people are connected to each other through strong, stable and mutual emotional interests and attachments, but there is a possibility that the degree of these interests and attachments will decrease over time, but in any case, these interests will still exist throughout life ([Asadi, Fathabadi, Sharifi & Fawad, 2013](#)).

Couples usually start their relationship with positive feelings and ideas at the beginning of their life together, but over time they realize that the behavior and mood of their other party is not as they expected, and this factor causes the gradual emergence of Marital heartbreak ([Khaledian, Shahmoradi & Madani, 2023](#)). In other words, marital dissatisfaction occurs when a person's current situation in marital relations does not match what he expected, and Marital heartbreak occurs when a person's current situation in marital relations does not match the desired expected status of the person; ([Lee, Sun & Chao, 2016](#)). The study of family researchers in 2012 shows an increase in Marital heartbreak among couples, so that almost 50% of couples experience Marital heartbreak in their relationship ([Ibadatpour et al., 2012](#)). Marital heartbreak itself is considered a trigger for divorce and its harmful results are not hidden from anyone. Boredom of love happens over time, and sometimes it occurs suddenly, in fact, interest and affection slowly disappear, followed by a feeling of general fatigue, which in its most acute form is equal to a decrease in effectiveness and a kind of disruption in the functioning of the family and, subsequently, the loss of relationships ([Gudarzi, 2012](#)).

One of the important factors that has been paid attention to in recent years and has a significant relationship with Marital heartbreak is attachment styles. ([Kahnmooi, FattahiAndabil & MirHashemi, 2022](#)) Attachment means a stable psychological connection between two people and a deep emotional bond that is formed from the early experiences of the child and caregiver ([Balbi, 1980. quoted by Finney & Noller, 2017](#)). Many researches have been conducted in the field of relationship between attachment styles and Marital heartbreak, for example ([Sharooni et al., 2020](#)) in a study showed that there is a significant relationship between anxious and avoidant attachment styles and Marital heartbreak, but there is no significant relationship between secure styles and Marital heartbreak. Also, in another study, the findings indicated that the most important contribution in predicting

Marital heartbreak is anxious attachment style and romantic attachment style. In terms of predicting, closeness is in the second place and dependent attachment style has no contribution in predicting Marital heartbreak (Raisi Sheikh Veisi, Jalil Piran & Vala Monfared, 2018). The findings of another study indicated that there is a significant positive relationship between the dimensions of the dark triangle of personality and Marital heartbreak, a significant negative relationship between secure attachment style and Marital heartbreak, and a significant positive relationship between avoidant and anxious attachment styles and Marital heartbreak (Haghnasab & Pour Farrok, 2019). Also, the findings of another study entitled different attachment styles and Marital heartbreak indicated that marital satisfaction has a positive and significant relationship with secure attachment style (Clements & Swanson, 2015).

Another factor that affects the Marital heartbreak of couples is aggressive and angry reactions by the couple. The results of a study have shown that Marital heartbreak is influenced by various background, intervention and personality factors. One of these personality factors is anger and aggressive reaction between couple (Abidzadeh Zawareh et al., 2013). People who have problems with emotional regulation are not able to control their anger. For this reason, they lose their relationship and feel that their communication patterns with others are ineffective, they feel that they have no control over their actions, so they have less Marital heartbreak (Bahramimashoof, Ahmadi & Rasouli, 2022). On the other hand, in another study, the findings indicate that there is a significant correlation between attachment styles and anger management, so that people with different attachment styles use different anger management styles. On the other hand, in the same study, it was shown that there is a significant difference between anger management styles in men and women (Afrouz et al., 2011).

So far, there has been no research that predicts Marital heartbreak with the mediation of anger based on attachment styles, and since attachment styles or, in other words, emotional bonds formed in childhood, shape adult actions and behavior, and these actions and behaviors manifest in married life, if these emotional bonds, or in other words, attachment styles, are of a safe type, they can lead to Marital heartbreak, and Marital heartbreak and unhappiness and its consequences but if this emotional bond is insecure and with other factors such as anger, which according to the research done by (Afrooz et al,

2011). It is related to attachment styles, it can be a strong predictor of Marital heartbreak . Therefore, the purpose of this research is to better and more accurately understand the causal paths leading from attachment styles to anger and finally to Marital heartbreak by answering this question: Does anger play a mediating role in the relationship between attachment styles and Marital heartbreak ?

Methodology

The research method was correlation and structural equation modeling. The studied society included all the married teachers of Borujerd city in 2022, which was estimated to be about 2000 people. From this number, according to Cochran's formula (Cochran, 1977), 322 people from the studied community were selected by available sampling method. In the end, due to the drop in participants, this number reached 256 people. The criteria for entering this study include: being employed in education at the time of the study, living together with your spouse for at least two years, living with your spouse at the time of the study (no separation, divorce, or death of your spouse) and over 20 years of age. And the exclusion criteria were having an acute psychological disorder and psychosis, having a chronic physical illness, and being over 60 years old. In relation to ethical considerations, all participants had full authority to answer the questions, and to respect their privacy, their names and family names and other confidential information were not mentioned anywhere, and this assurance was also conveyed to them. Marital heartbreak scale (Pains, 1996), Adult Attachment Styles Scale (Read & Collins, 1990 quoted by Pakdaman, 2001), Anger Questionnaire (Spielberger, 1999), Scales were used for data collection.

Results and discussion

Table1 Model evaluation indicators

Indicators	Abbreviation	The final model	index name	Acceptable fit
Fit index	GFI	0.94	Goodness of fit index	bigger than 0.90
	AGFI	0.88	Corrected Goodness of fit index	

				bigger than 0.90
	NFI	0.96	fit the norm	bigger than 0.90
Absolute fit index	CFI	0.91	Adaptive fit	bigger than 0.90
	RFI	0.92	Relative fit	bigger than 0.90
	IFI	0.90	Incremental fit	bigger than 0.90
	PNFI	0.93	The fit is modest	bigger than 0.50
Indices of parsimonious fit	RMSEA	0.093	The root mean square of the estimation error	less than 0.10
	CMIN.df	2.32	Chi-square ratio to degrees of freedom	Between1-3

The research findings showed that attachment styles had a direct, positive and significant effect and anger had a direct, positive and significant effect on marital heartbreak. Another indirect effect of anger in the relationship between attachment styles and marital dissatisfaction is equal to and can play the role of partial mediator variable.

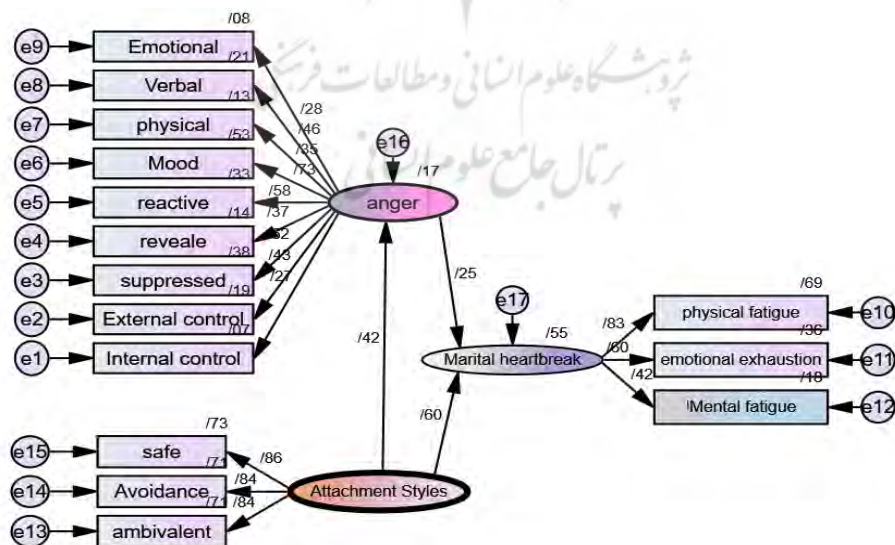

Figure1 The path pattern of the fitted model of the structural model of the relationship

Figure1 The path pattern of the fitted model of the structural model of the relationship between attachment styles and marital dissatisfaction according to the mediation of anger with standard estimation.

The research findings showed that attachment styles had a direct, positive and significant effect and anger had a direct, positive and significant effect on marital heartbreak. Another indirect effect of anger in the relationship between attachment styles and marital dissatisfaction is equal to and can play the role of partial mediator variable. Regarding the explanation of the first hypothesis of the research, which showed the relationship and direct effect of attachment styles on marital infatuation, we can say attachment styles because it is a stable connection and bond between two people and a deep emotional bond that is formed from the early experiences of the child and the caregiver ([Balbi, 1980. quoted by Finney & Noller, 2017](#)).

showed that there is a significant relationship between anxious and avoidant attachment styles and marital dissatisfaction, but there is no significant relationship between secure attachment styles and marital dissatisfaction, in other words, secure attachment style alone is not a predictor of marital dissatisfaction. Also, in another study, the results indicated that anxious attachment style has the greatest contribution in predicting marital dissatisfaction, and avoidant attachment style has a predictive position in Second, secure attachment style has no contribution in predicting marital dissatisfaction. The results of the findings of the first hypothesis are in line with the research ([Raisi Sheikh Veisi, Jalil Piran & Vala Monfared, 2018](#)) and ([Afroz et al, 2011](#)).

Acknowledgments

I sincerely thank all teachers and colleagues who helped me in this research

Authors' contributions

The first author did the executive work and initial writing of the article, designed the general framework of the article, prepared the initial draft, and prepared the final version of the research guide. The second author performed statistical analysis and revised the final version of the article

Funding

This research has not been sponsored by any institution.

Availability of data and materials

No available

Ethics approval and consent to participate

In this study, in addition to writing a guide at the beginning of the questionnaire, the purpose of the study was explained to them in a research manner. Participants then completed a research consent form. In case of dissatisfaction of one of the couples, the questionnaire was not given to both couples.

Consent for publication

Participants were assured that their findings were confidential and would be published in an article without mentioning their personal information.

Competing interests

The author(s) declared no potential conflicts of interest to the research, authorship, and/or publication of this article.

References

- Asadi, A., Fathabadi, J., Mohammad Sharifi, F.(2012). Investigating the relationship between marital dissatisfaction, sexual dysfunction beliefs and sexual entitlement in married women. *FamilyCounseling and Psychotherapy*, 3(4), 661-692. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1392.3.4.7.5> (Persian)
- Asadi, M., Pourabrahim, T., Farkhi, N., Dawai, M. (2022). Compilation of the model of marital infatuation based on attachment styles in married people: with the mediating role of differentiation. *FamilyTherapyPractical*, 3(1), 445-460. <https://doi.org/10.22034/aftj.2022.304655.1196> (Persian)
- Afrouz, G., Kakabarayi, K., Seyyedi, M., Ghanbari, N., Momeni, K.H. (2011). Relationship between Attachment Styles, Anger Management Styles and General Health, *Thought and Behavior in Clinical Psychology*, 5(18), 87-95. <https://www.magiran.com/paper/863712/> (Persian)
- Attary, Y.A., Amanalahifard, A., & Mehrabizadeh honarmand, M. (2010). Investigating the Relationship between Personality Traits and Individual-Family Factors with Marital Satisfaction in Government Employees in Ahvaz. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, Shahid Chamran University of Ahvaz, 13(1), 81-108. <https://www.sid.ir/fa.journal.ViewPaper.aspx?id=68289>(Persian).
- Asghari moghadam, M.A., Moghaddasin, M., & Dibajnia, P. (2012). The Reliability And Criterion Validity of a Persian Version of The State-Trait Anger Expression Inventory-2

- (STAXI-2) in A Clinical Sample. *Clinical Psychology & Personality (Daneshvar Raftar)*, 3(5), 75-94. <https://dori.net/dor/20.1001.1.23452188.1390.9.2.7.1> (Persian)
- Bahramimashoof, R., ahmadi, S., & rasouli, M.(2022). Mediating role of emotional expressiveness in the relationship between cognitive emotion regulation strategies and marital satisfaction. *Journal of Woman and Family Studies*, 10(3), 32-52 <https://dori.net/dor/20.1001.1.23452692.1401.10.3.4.7> (Persian)
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: retrospect and prospect. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664-678. <https://doi.org/10.1111/j.19390025.1982.tb01456.x>
- Clements, R., swensen, C., H.(2000). Commitment to One's Spouse as a Predictor of Marital Quality among Older Couples, *Current Psychology: Developmental Learning Personality Social Summer*, 19(2),110-119<https://doi.org.10.14738.assrj.410.3067>
- Cochran, W.G. (1977) Sampling Techniques. John Wiley & Sons University , <https://pdfcoffee.com/cochran-1977-sampling-techniques-third-edition-pdf-free.html>
- Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and social psychology*, 58(4), 644-663. <https://doi.org.10.1037.0022-3514.58.4.644>
- Feeney, J.A., Noller, P.(2017). Attachment style as a predictor of adult Romantic Relationships. *Journal of Personality and SocialPsychology*, 5(8),282-292. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.58.2.281>
- Gudarzi, M. (2012). "Effectiveness of couple therapy with Satyr approach on improving family functioning and reducing Marital heartbreak, *Counseling Research*, 12(6), 142-158.<http://iranccounseling.ir/journal/article-1-74-fa.html> (Persian)
- Hashemi, R., Mohammadzadeh, J., Hatfi, M.(2016). Investigating the relationship between attachment styles and anger in female students: the mediating role of self-control. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 25 (5), 179-170. <http://sjimu.medilam.ac.ir/article-1-3373-fa.html> (Persian)
- Haghnasab, S., Pourfarokh, M.(2021). Relationship between dark triad traits of personality and attachment style swith coupleburnout. *RooyeshPsychology*, 9(12), 215-224. <http://frooyesh.ir/article-1-2368-fa.html> (Persian)
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (1987). Romantic love is conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. <https://doi.org.10.1037.0022-3514.52.3.511>
- Ibadatpour, B., Navanejad, G., Shafiabadi, A., Philosfinejad, M. (2012). The mediating role of family functions for individual resilience and spiritual beliefs and marital dissatisfaction, *Psychological Methods and Models*, 3(13), 29-45<https://www.noormags.ir/view/fa.articlepage.1049154> (Persian)
- Kohnmooi, S., Fatahi Andabil, A., Mirhashmi, M. (2022). The effect of differentiation, attachment styles and family functioning on Marital heartbreak with the mediation

- of emotional intelligence. *Knowledge and research in applied psychology* ,23(2), 63-76. <https://doi.org.10.30486.jsrp.2021.583679.1665>(Persian)
- Kochaki Amirhendeh, M., Karbalayi, A., & Sabet, M. (2017). The Mediating Role of Anger Rumination and Self-Criticism Rumination in Relationship between Disaffection and Marital Violence. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*, 12(43), 47-56. https://jtbcp.riau.ac.ir/article_1043.html?lang=fa (Persian)
- Khaledian, M., Shahmoradi, S., & Madani, Y. (2023). Explanation of the Process of Formation of Marital heartbreak in Women with Addicted Spouses. *Family Counseling and Psychotherapy*, 12(2), 89-124. <https://dori.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.2.4.1> (Persian)
- Lee, T.y., Sun, G.H., Chao, S.C.(2016).The effect of an infertility diagnosis on the distress, marital and sexual satisfaction between husbands and wives in taiwan. *Journal Hum Reprod*, 16(2), 62-77. <https://doi.org/10.1093/humrep/16.8.1762>
- Mirzaei, A., Soleimapour, Z., Jalilian, M., Abedzadeh Zavareh, M.S. (2021). Anger Status and its Dimensions among High School Female Students: A Cross-Sectional Study, *Journal of Education and Community Health*, 7(1), 45-49. <https://doi.org/10.29252/jech.7.1.45> (Persian)
- Navidy, F., Adibrad, N., & sabaghian, Z. (2005). Investigating the relationship between marital boredom and organizational climate factors in male and female nurses. *Journal of Psychology*, 11(3) ,275-287. <https://www.sid.ir/fa/Journal.ViewPaper.aspx?ID=93911>(Persian)
- Olyaei, S. S., & Ghasemipour, Y. (2022). Investigating the Mediating Role of Communication Skills in the Relationship between Attachment Styles and Marital heartbreak . *Family Counseling and Psychotherapy*, 12(1), 137-160. <https://dori.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.1.6.1> (Persian)
- Pakdaman, Sh. (2001). Investigating the relationship between attachment and socialism in Adolescence. *Journal of Psychological Sciences*, 3(9), 25-47. <https://www.sid.ir/fa/journal.ViewPaper.aspx?ID=52727>(Persian)
- Pines, A. M. (1996). Marital heartbreak: Causes and cures. New York: Routledge. <https://www.routledge.com/Couple-Burnout-Causes-and-Cures.Pines.p.book.9780415916325>
- Raisi Sheykh Veisy, A., Jalil Piran, M., Vala Monfared, Y.(2019) Relationship between marital disturbance and attachment styles of married male teachers in the tribal area of Lordegan city. *Rooyesh Psychology*, 8 (2), 17-24.<http://frooyesh.ir/article-1-1639-fa.html> (Persian)
- Sharooni, R., Shokri, O., Hosseinzadeh Taghvaei, M., & Danesh, E., & Borjali, A. (2020). The Modeling of Structural Relationship of Marital Conflict Concerning Attachment Styles, Narcissism Sensation Seeking, and Marital heartbreak in Couples. Middle

- Eastern Journal of Disability Studies, 23(10), 1-8.
<http://dorl.net/dor/20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6> (Persian)
- Spielberger, C.D. (1999). STAXI-2 State-Trait Anger Expression Inventory- 2. Professional manual. PAR <https://www.parinc.com/Products/Pkey.429>
- Schumacher, R.E., Olomeks, R.J. (2004) An introduction to structural equation modeling. Samiasazan Publications.
<http://lib.ui.ac.ir/dL/search/default.aspx?Term=96375&Field=0&DTC=>
- Zare, M., Asgari, M. (2012). Investigating the relationship between humor and anger styles with marital dissatisfaction among married students of Arak Islamic Azad University. *National Congress of Social Psychology of Iran*.6(4), 37-45. <https://sid.ir/paper.847153.fa>(Persian)

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 13, Issue 1 - August 2023

10.22034/fcp.2023.62816

نقش تدوین مدل پیش‌بینی دزدگی زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی در معلمان متأهل: با نقش میانجی‌گری خشم

دانشجوی دکتری تخصصی مشاوره، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران
moradiehsan2029@gmail.com

احسان مرادی*

استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، مسجد سلیمان، ایران

مسعود شهبازی

دانشجوی دکتری تخصصی مشاوره، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

هادی فراست

استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

کوروش گودرزی

پذیرش: 1402-05-28

دریافت: 1402-03-30

چکیده

خانواده یک نظام اجتماعی ذاتی است. در این سیستم افراد از طریق علایق و دلبستگی‌های عاطفی قوی، پایدار و متقابل به یکدیگر متصل می‌شوند، اما این احتمال وجود دارد که با گذشت زمان از میزان این علایق و دلبستگی‌ها کاسته شود. پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی دزدگی زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری خشم انجام شد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش همبستگی بود. جامعه‌ی مورد مطالعه شامل معلمان متأهل شهرستان بروجرد در سال 1401 بود که از میانشان 256 نفر از طریق نمونه‌گیری در دسترس منتخب گردیدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های سبک‌های دلبستگی بزرگسالان (Read & Collins, 1990 quoted by [Pakdaman, 2001](#))، دزدگی زناشویی پاینز (Pains, 1996) خشم اسپیلبرگر (Spielberger, 1999) استفاده شد، داده‌ها با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد کوواریانس تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که سبک‌های دلبستگی و خشم دارای تأثیر مستقیم، مثبت و معنادار بر دزدگی زناشویی است. بررسی متغیر واسطه از طریق روش بوت استرپ نیز نشان داد که تأثیر غیرمستقیم خشم در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و دزدگی زناشویی معنادار است. به این معنا که نقش میانجی خشم در رابطه‌ی بین متغیرهای ذکر شده تأیید می‌گردد. شاخص‌های خوبی برازش نیز از برازش خوب مدل با داده‌های جمع‌آوری شده پشتیبانی کرد. با توجه به یافته‌های این مطالعه می‌توان گفت که خشم نقش واسطه‌ای جزئی در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و دزدگی زناشویی دارد.

کلیدواژه‌ها: خشم، سبک‌های دلبستگی، دزدگی زناشویی

مقدمه

خانواده، یک سیستم اجتماعی ذاتی است در این سیستم، افراد به وسیله‌ی علایق و دلبستگی‌های هیجانی قوی، پایدار و متقابل با یکدیگر مرتبط شده‌اند اما این احتمال وجود دارد که از درجه‌ی این علایق و دلبستگی‌ها در طول زمان کم گردد، اما در هر صورت بازهم این علایق در سرتاسر زندگی وجود خواهند داشت (Asadi, Fathabadi, Sharifi & Fawad, 2013).

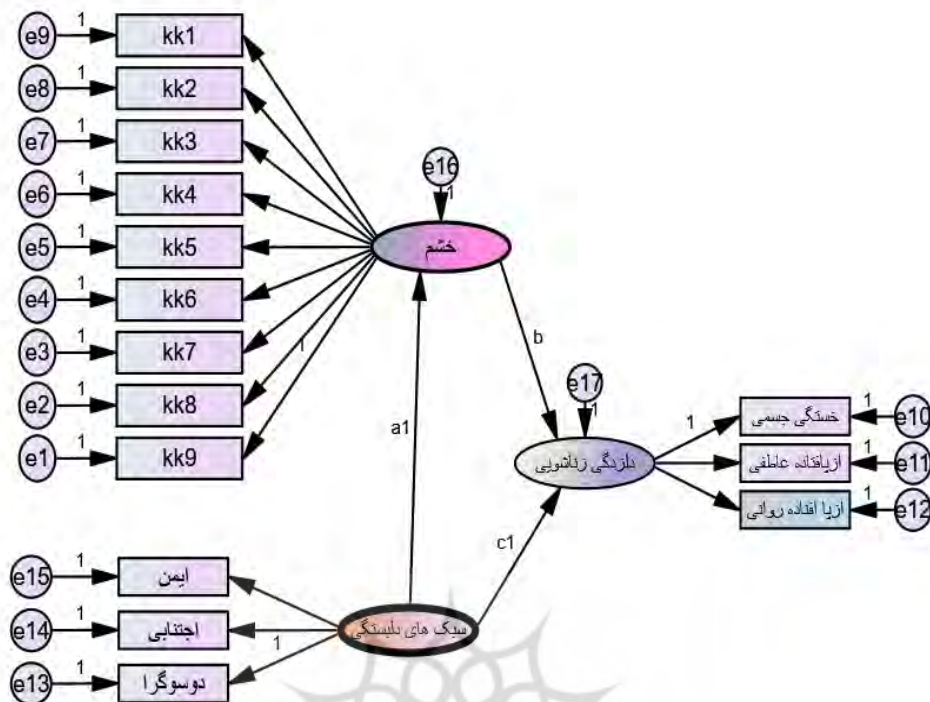
زوجین معمولاً در شروع زندگی دو نفره، رابطه‌ی خود را با احساس‌ها و تصورات مثبت آغاز می‌کنند، اما به مرور به این موضوع پی می‌برند که رفتار و روحیات طرف مقابلشان، آن‌گونه که انتظار داشتند نیست همین عامل باعث به وجود آمدن تدریجی دزدگی زناشویی می‌گردد. (Khaledian, Shahmoradi & Madani, 2023) به عبارتی دزدگی زناشویی زمانی بروز پیدا می‌کند که اوضاع فعلی فرد در روابط زناشویی با آن چیزی که توقع داشته مطابقت ندارد (Lee, Sun & Chao, 2016). بررسی پژوهشگران خانواده در سال 2012 بیانگر افزایش دزدگی زناشویی در میان زوجین است، به طوری که تقریباً 50 درصد از زوجین در رابطه‌ی خود دچار دزدگی و بی‌رمقی زناشویی می‌شوند (Ibadatpour, Navanejad, Shafiabadi & Philosfinejad, 2012). دزدگی زناشویی خود محرکی برای طلاق محسوب می‌شود و نتایج زیان بار آن از کسی پنهان نیست. دزدگی از عشق به مرور زمان رخ می‌دهد و کم پیش می‌آید به صورت ناگهانی باشد در حقیقت علاقه و محبت آهسته‌آهسته از بین می‌رود به دنبال آن احساس خستگی عمومی به وجود می‌آید که در حادترین نوع آن دزدگی مساوی است با کاهش اثربخشی و به نوعی اختلال در کارکرد خانواده و متعاقباً از بین رفتن روابط می‌باشد (Gudarzi, 2012).

یکی از عوامل مهم که در سال‌های اخیر به آن توجه شده است و با دزدگی زناشویی رابطه‌ی معنادار دارد، سبک‌های دلبستگی می‌باشد (Kahnmoori, Fattahi Andabil & MirHashemi, 2022). دلبستگی یعنی ارتباط و پیوندروانی پایدار بین دو انسان و پیوند عاطفی عمیقی است که از تجارب اولیه‌ی کودک و مراقب شکل می‌گیرد (Balbi, 1980, quoted by Finney & Noller, 2017). پژوهش‌های بسیاری در زمینه‌ی ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و دزدگی زناشویی صورت گرفته است، به عنوان مثال (Sharooni, Shokri, Hosseinzadeh Taghvaei, Danesh & Borjali, 2020) در مطالعه‌ی نشان دادند که بین سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و دزدگی زناشویی رابطه‌ی معنادار وجود دارد اما بین سبک‌های ایمن و دزدگی زناشویی رابطه‌ی معناداری وجود ندارد، همچنین در مطالعه‌ی دیگریافته‌ها بیانگر این بود که بیشترین سهم را در پیش‌بینی دزدگی زناشویی، سبک دلبستگی اضطرابی داراست و سبک دلبستگی نزدیک بودن از لحاظ پیش‌بینی‌کنندگی در جایگاه دوم قرار دارد و سبک دلبستگی وابستگی هیچ سهمی در پیش‌بینی دزدگی زناشویی ندارد. (Raisi Sheikh Veisi, Jalil Piran & Vala Monfared, 2018). یافته‌های مطالعه‌ی دیگر بیانگر این بود که میان سه بعد تیره‌ی شخصیت با دزدگی زناشویی همبستگی مثبت معنادار، میان الگوی دلبستگی ایمن با دزدگی زناشویی همبستگی منفی معنادار و میان الگوی دلبستگی دوری‌گزینی و اضطرابی با دزدگی زناشویی رابطه‌ی مثبت معنادار وجود دارد. (Haghnasab & Pour Farrokh, 2019) همچنین یافته‌های مطالعه‌ی دیگر با عنوان الگوهای متفاوت دلبستگی و رضایت‌مندی زناشویی نشانگر این بود که رضایت‌مندی

زناشویی با سبک دلبستگی ایمن رابطه‌ی مثبت و معنادار دارد (Clements & Swanson, 2015).

یکی دیگر از عواملی که بر دلزدگی زناشویی زوجین اثرگذار است واکنش‌های پرخاشگری و خشم توسط زوجین می‌باشد نتایج یک مطالعه نشان داده است که دلزدگی زناشویی تحت تاثیر عوامل مختلف زمینه‌ای، مداخله‌ای و شخصیتی مختلفی قرار دارد، یکی از این عوامل شخصیتی، خشم و واکنش پرخاشگرانه‌ی بین زوجین می‌باشد (Mirzaei, Jalilian, Suleimanpour & Abidzadeh Zawareh, 2013). افرادی که مشکل در تنظیم هیجانی دارند قادر نیستند خشم خود را کنترل کنند، به همین دلیل رابطه‌ی خود را از دست داده و احساس می‌کنند که الگوهای ارتباطی آنان با دیگران ناکارآمد است، آنان احساس می‌کنند که کنترلی بر اعمال خود ندارند، بنابراین از رضایت زناشویی کمتری برخوردارند (bahramimashoof, ahmadi & rasouli, 2022). از طرفی در مطالعه‌ی دیگر یافته‌ها حاکی از آن است که بین سبک‌های دلبستگی ونحوه‌ی مدیریت خشم همبستگی معنادار وجود دارد به طوری که افراد دارای سبک‌های دلبستگی متفاوت از سبک‌های متفاوت مدیریت خشم استفاده می‌کنند از سوی دیگر در همین مطالعه نشان داده شد که بین سبک‌های مدیریت خشم در زنان و مردان هم تفاوت معنادار وجود دارد (Afrouz, Kakabarayi, Seyyedi, Ghanbari & Momeni, 2011). تاکنون پژوهشی که دلزدگی زناشویی را با میانجی‌گری خشم براساس سبک‌های دلبستگی پیش‌بینی نماید، صورت نگرفته است و از آنجا که سبک‌های دلبستگی یا به عبارتی پیوندهای عاطفی شکل گرفته در دوران کودکی، اعمال و رفتار بزرگسالی را شکل می‌دهد و این اعمال و رفتار در زندگی زناشویی نمود پیدا می‌کند در صورتی که این ارتباط عاطفی یا به نوعی سبک دلبستگی از نوع ایمن باشد می‌تواند رضایت زناشویی را در پی داشته و دلزدگی و بی‌رمقی زناشویی و تبعات ناشی از آن را کاهش داده اما اگر این پیوند عاطفی از نوع نا ایمن باشد و با عواملی دیگری همچون خشم، که طبق تحقیقات صورت گرفته توسط (Afrooz et al., 2011) با سبک‌های دلبستگی در ارتباط است، همراه شود می‌تواند پیش‌بینی کننده‌ی قوی برای دلزدگی زناشویی باشد لذا هدف این پژوهش فهم بهتر و دقیق‌تر مسیرهای علی منتهی از سبک‌های دلبستگی به خشم و در نهایت به دلزدگی زناشویی از طریق پاسخ به این سوال می‌باشد: آیا خشم در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی نقش میانجی دارد؟

شکل 1 مدل مفهومی پژوهش

روش

روش پژوهش، همبستگی و از نوع مدلسازی معادلات ساختاری بود. جامعه‌ی مورد مطالعه شامل کلیه معلمان متاهل شهرستان بروجرد در سال 1401 بود که حدوداً 2000 نفر برآورد گردید. از این تعداد با توجه به فرمول کوکران (Cochran, 1977) 322 نفر از جامعه مورد مطالعه به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب گردید. در پایان با توجه به افت شرکت‌کنندگان این تعداد به 256 نفر رسید. ملاک‌های ورود به این مطالعه شامل: شاغل بودن در آموزش و پرورش در زمان انجام مطالعه، داشتن حداقل دو سال زندگی مشترک با همسر، در حال زندگی با همسر در زمان انجام مطالعه (عدم متارکه، طلاق یا فوت همسر) و سن بالای 20 سال و ملاک‌های خروج، داشتن اختلال روانشناختی حاد و روان‌پریشی، داشتن بیماری مزمن جسمی، سن بالای 60 سال بود. در ارتباط با ملاحظات اخلاقی، تمامی مشارکت‌کنندگان جهت پاسخگویی به سوالات از اختیار کامل برخوردار بودند و جهت احترام به حریم خصوصی آنها، نام و نام خانودگی و دیگر اطلاعات محرمانه آنها در جایی درج و ذکر نگردید و این اطمینان خاطر نیز به آن‌ها نیز منتقل گردید.

ابزارها

مقیاس دلزدگی زناشویی¹

مقیاس دلزدگی زناشویی وسیله‌ای برای اندازه‌گیری میزان دلزدگی زناشویی است که توسط (Pains, 1996) ساخته شده است. این پرسشنامه شامل 21 سوال می‌باشد که 17 سوال آن شامل عبارات منفی همچون خستگی، غمگینی و بی ارزش بودن و چهار سوال آن در برگیرنده عبارات مثبتی همچون سرزنده بودن و پرانرژی بودن می باشد که نمره‌گذاری آن به صورت بالعکس انجام می‌شود. محاسبه‌ی نمره‌ی این پرسشنامه به شکل مقیاس لیکرت 7 درجه‌ای در دامنه‌ی (هرگز) 1 و (همیشه) 7 درجه‌بندی می‌شود به طوری که پاسخ دهنده تعداد دفعات موارد اتفاق افتاده را در زندگی زناشویی خویش مشخص می‌نماید. در این پرسشنامه نمره‌ی بالا نشان دهنده‌ی دلزدگی بیشتر است. ماکزیمم نمره 147 و مینیموم نمره 21 می‌باشد (Navidi, Adibrad & Sabaghian, 2005). ضریب پایایی این ابزار از طریق آلفای کرونباخ در مورد 240 نفر نمونه، 0/86 و ضریب پایایی به روش بازآزمایی را در فواصل یک، دو و چهار ماه به ترتیب 0/89، 0/76، 0/66 گزارش کرده‌اند. ضریب پایایی این آزمون در مطالعه‌ی (Attary, Amanalahifard & Mehrabizadeh honarmand, 2010) از طریق آلفای کرونباخ 0/79 حاصل شد. ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در پژوهش حاضر 0/92 محاسبه شده است.

مقیاس سبک‌های دلبستگی بزرگسالان²

این مقیاس (Read & Collins, 1990 quoted by pakdaman, 2001) طبق تبیین‌هایی که در پرسشنامه دلبستگی بزرگسال (Hazan & shaver, 1987) درباره سه نوع سبک دلبستگی جان بالبی وجود داشت، تنظیم گردیده است. این پرسشنامه در برگیرنده‌ی مهارت‌های ایجاد روابط و نحوه‌ی فرم دهی روابط دلبستگی نسبت به افراد نزدیک می‌باشد و شامل 18 گویه است که به وسیله‌ی مقیاس لیکرت 5 درجه‌ای به طوری که نمره‌ی (1) به معنای به هیچ وجه با من تطابق ندارد و نمره (5) به طور کامل با من تطابق دارد، محاسبه می‌شود. این پرسشنامه سه نوع سبک‌های دلبستگی ایمن، دوسوگرا و اجتنابی را محاسبه می‌کند. به طوری که هر زیر مقیاس شامل 6 سوال می‌باشد. سوال‌های 1، 6، 8، 12، 13، 17، 18 دلبستگی ایمن، سوال‌های 2، 5، 7، 14، 16، 18 دلبستگی اجتنابی و سوال‌های 3، 4، 9، 10، 11، 15 دلبستگی دوسوگرا یا اضطرابی را اندازه می‌گیرد. سوال‌های 5، 6، 8، 16، 17، 18 به طور معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. نمرات شش سوال هر مقیاس جمع شده و نمره‌ی مقیاس مشخص می‌گردد. پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش باز آزمایی برای دلبستگی ایمن 0/81، دلبستگی دوسوگرا 0/78 و برای دلبستگی اجتنابی 0/85 به دست آمده است (pakdaman, 2001). به دلیل محدود بودن تعداد سوالات هر زیر مقیاس (کمتر از 10) برای اندازه‌گیری پایایی از روش همبستگی بین گویه‌ای استفاده گردید که برای دلبستگی ایمن، اضطرابی، اجتنابی به ترتیب 0/32، 0/22، 0/46 به دست آمد.

پرسشنامه‌ی خشم:

¹ Marital heartbreak measure (CBM)

² Revised Adult Attachment Scale (RAAS)

این پرسشنامه توسط (Spielberger, 1999) ساخته شده است و به سنجش خشم افراد در ابعاد مختلفی می‌پردازد. دارای 57 سوال است که جواب هر گویه به شکل مقیاس لیکرت چهار درجه‌ای از هیچ وقت (1) تا دائما (4) است. بخش اول 15 سوال دارد و شامل مقیاس حالت خشم و زیر مقیاس های احساس خشمگینانه (1, 2, 3, 6, 10)، خشم کلامی (4, 9, 12, 13, 15)، خشم فیزیکی (5, 7, 8, 11, 14) بخش دوم 10 سوال دارد و شامل مقیاس صفت خشم و دو زیر مقیاس خلق و خوی خشمگینانه (16, 17, 18, 21) و واکنش خشمگینانه (19, 20, 22, 23, 24, 25) و بخش سوم 32 گویه و در برگیرنده مقیاس بروز خشم و چهار زیر مقیاس بروز خشم درونی (29, 33, 37, 41, 45, 49, 53, 57)، بروز خشم بیرونی (27, 31, 35, 39, 43, 47, 51, 55)، کنترل خشم درونی (28, 32, 36, 40, 44, 48, 52, 56)، کنترل خشم بیرونی (26, 30, 34, 38, 42, 46, 50, 54) می باشد نمره گذاری این پرسشنامه در سه خرده مقیاس محاسبه می‌گردد بخش اول با عنوان «همین الان احساس می‌کنم» به اندازه گیری حالت خشم در یک مقیاس چهار گزینه ای از 1 (به هیچ وجه) تا 4 (خیلی زیاد) درجه بندی می‌گردد. بخش دوم با عنوان «به طور معمول احساس می‌کنم» صفت خشم و بخش سوم با عنوان «به طور معمول خشمگین می‌شوم» بروز و کنترل خشم را اندازه می‌گیرد. اگر شرکت کننده‌ای 10 پرسش یا بیشتر را جواب نداده باشد، نتایج پرسشنامه فاقد اعتبار است همچنین اگر در هر خرده مقیاس شرکت کننده به 2 مورد یا بیشتر جواب ندهد نتایج اعتبار ندارد. کمترین نمره در این پرسشنامه 57 و بیشترین نمره 228 می باشد که نمره ی بالا در هر خرده مقیاس بیانگر غالب بودن آن مقیاس در رفتار شرکت کننده می باشد. پایایی این پرسشنامه به روش باز آزمایی برای حالت خشم 0/88، صفت خشم 0/66، بروز بیرونی خشم 0/67، بروز درونی خشم 0/88 و کنترل درونی خشم 0/86، کنترل بیرونی خشم 0/75 گزارش شده است (Asghari moghadam, Moghaddasin & Dibajnia, 2012). آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر برای حالت خشم، صفت خشم، ابراز درونی، ابراز بیرونی، کنترل درونی و بیرونی به ترتیب 0/92، 0/83، 0/60، 0/73، 0/89، 0/87، به دست آمده است.

شیوه‌ی اجرای پژوهش

جهت انجام این پژوهش ابتدا برای جمع‌آوری اطلاعات، مجوز حضور در مدارس و همکاری پرسنل مدرسه از سوی معاونت مقطع ابتدایی و متوسطه‌ی شهرستان اخذ گردید و بدین منظور تعدادی از مدارس مقطع ابتدایی و متوسطه که از لحاظ تعداد پرسنل آموزشگاهی جامعه‌ی آماری بیشتری داشتند، انتخاب شده سپس براساس ملاک‌های ورود و خروج در پژوهش که قبلا ذکر گردید، پرسشنامه‌های سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی و خشم به صورت حضوری در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت و سپس راهنمایی‌های لازم در رابطه‌ی با نحوه‌ی پرکردن پرسشنامه‌ها به شرکت کنندگان داده شد، مدت زمان توزیع پرسشنامه‌ها تا تحویل گرفتن آن‌ها حدودا یک هفته به طول انجامید. از 322 نفری که پرسشنامه‌ها به آنان داده شده بود 256 نفر پرسشنامه‌ها را تحویل دادند و مابقی به دلایلی حاضر به تحویل پرسشنامه‌ها نشدند، اگرچه ملاحظات اخلاقی به طور کامل رعایت شده و به شرکت کنندگان از محرمانه بودن اطلاعات اطمینان داده شد و خاطر نشان گردید که این

اطلاعات در اختیار هیچ شخص یا سازمانی قرار نمی‌گیرد، اما با این وجود حدوداً 66 نفر از جامعه‌ی آماری مورد نظر، ریزش پیدا نمود. با توجه به اینکه شرکت در این مطالعه کاملاً اختیاری بود، به همین دلیل هیچ گونه اجباری برای ورود به این پژوهش صورت نگرفت. برای تجزیه و تحلیل داده ها بعد از پرکردن پرسشنامه‌ها، اطلاعات موجود وارد اکسل شد و سپس از طریق دو نرم افزار Amos , spss23 تحلیل داده های آماری صورت پذیرفت.

یافته‌ها

در تحلیل توصیفی متغیرهای اسمی نتایج نشان داد که 9.44 درصد از نمونه مورد مطالعه را آقایان و 1.55 درصد را زنان تشکیل دادند و به لحاظ سنی بیشتر مشارکت کنندگان به طور تقریبی 68 درصد بین 31 تا 45 سال و 32 درصد در محدوده ی 20 تا 30 سال سن داشتند.

شاخص‌های گرایش مرکزی (میانگین) و شاخص های پراکندگی (انحراف معیار) کمینه و بیشینه‌ی نمرات سبک‌های دلبستگی و زیر مقیاس های آن ، دلزدگی زناشویی و مولفه‌های آن، خشم و مولفه‌های آن؛ در گروه نمونه در جدول شماره 1 گزارش شده است.

جدول 1 شاخص‌های توصیفی متغیرها

متغیر	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف معیار	K-S	مقدار احتمال
دلبستگی	48	84	68.8	7.53	1.78	0.22
ایمنی	14	25	20.02	2.41	0.55	0.13
اجتنابی	15	30	24.68	2.90	0.93	0.18
دوسوگرا	17	30	23.37	3.02	0.22	0.26
دلزدگی	58	107	90.12	11.48	0.76	0.41
خستگی جسمی	21	40	32.26	4.86	0.43	0.92
ازپافتاده عاطفی	15	37	31.56	5.11	0.33	0.33
از پا افتاده روانی	11	30	26.28	3.33	1.88	0.12
خشم	148	264	222.89	19.51	0.51	0.14
احساسی	14	25	20.98	2.43	0.90	0.77
کلامی	14	25	21.08	2.25	0.77	0.66

0/32	0/65	2/70	20/00	25	11	فیزیکی
0/20	0/63	1/95	16/31	20	9	خلقی
0/11	0/54	3/33	23/61	30	16	واکنشی
0/15	0/55	3/17	31/83	40	23	بروز یافته
0/86	0/71	3/98	30/14	38	16	فروخورده
0/51	0/66	2/99	29/98	36	20	کنترل بیرونی
0/33	0/55	4/14	28/92	38	12	کنترل درونی

نتایج جدول 1 نشان می دهد با توجه از مون کولموگراف اسمیرنوف ، داده های تحقیق دارای توزیع نرمال است ($P < 0/05$)

جدول 2 ماتریس همبستگی متغیر های پژوهش

متغیر	دلبستگی ایمن	دلبستگی اجتنابی	دلبستگی دوسوگرا	دلزدگی زناشویی	خشم
دلبستگی ایمن	1				
دلبستگی اجتنابی	0/67**	1			
دلبستگی دوسوگرا	-0/79**	-0/69**	1		
دلزدگی زناشویی	-0/39**	0/41**	0/44**	1	
خشم	-0/42**	0/49**	0/53**	0/99**	1

یافته های جدول 2 بیانگر این است که در سطح معناداری ($P < 0/05$) میان سبک دلبستگی ایمن با دلزدگی زناشویی و مولفه های آن همبستگی منفی معنادار و بین سبک های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با دلزدگی زناشویی و مولفه های آن همبستگی مثبت معنادار وجود دارد از طرفی دیگر بین سبک دلبستگی ایمن با خشم و مولفه های آن همبستگی منفی معنادار و میان سبک های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با خشم و مولفه های آن همبستگی مثبت معنادار وجود دارد.

جدول 3 برآورد اثر مستقیم متغیر های سبک های دلبستگی و خشم بر دلزدگی زناشویی

مسیر	برآورد غیر استاندارد شده اثر مستقیم	برآورد استاندارد شده اثر مستقیم (بتا B)	خطای معیار مقدار احتمال	مقدار احتمال
سبک های دلبستگی بر دلزدگی زناشویی	0/538	0/353	0/094	0/000
خشم بر دلزدگی زناشویی	0/146	0/248	0/036	0/000

همانطور که جدول شماره 3 نشان می دهد که سبک های دلبستگی دارای اثر مستقیم ، مثبت و معنادار ($p=0/000$ ؛ $B = 0/353$) و خشم دارای اثر مستقیم ، مثبت و معنادار ($B = 0/248$ ؛ $p=0/000$) بر دلزدگی زناشویی بود.

جدول 4 برآورد اثر غیرمستقیم موجود در مدل با استفاده از بوت استراپ

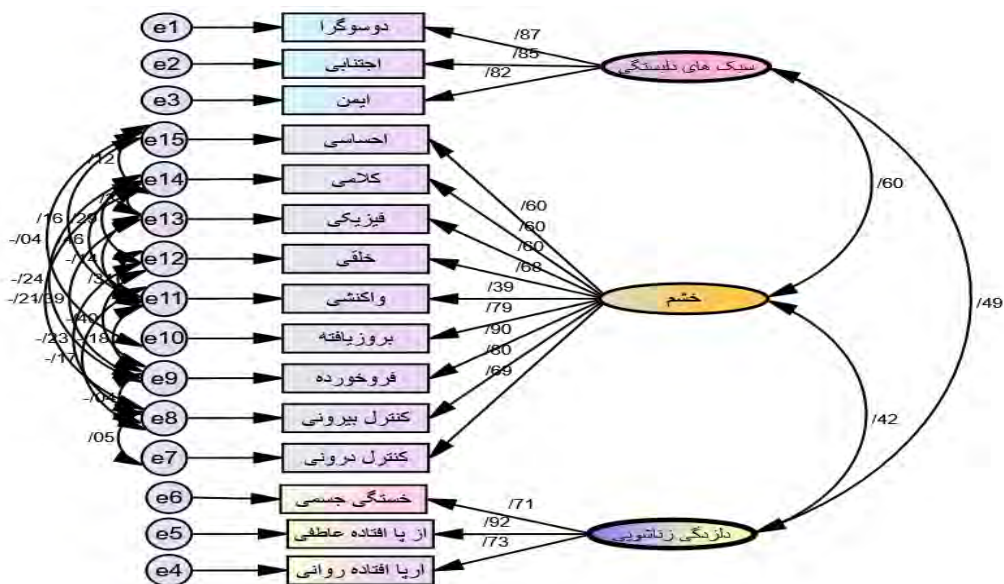
متغیر پیش بین	متغیر واسطه	متغیر ملاک	مقدار برآورد غیر استاندارد	مقدار برآورد استاندارد	مقدار احتمال
سبک های دلبستگی	خشم	دلزدگی زناشویی	0/146	0/208	0/001

نتایج جدول 4 نشان می دهد که اثر غیر مستقیم خشم در رابطه بین سبک های دلبستگی با دلزدگی زناشویی برابر با ($p=0/010$ ، $B=0/208$) و می تواند نقش متغیر میانجی گر جزئی را داشته باشد.

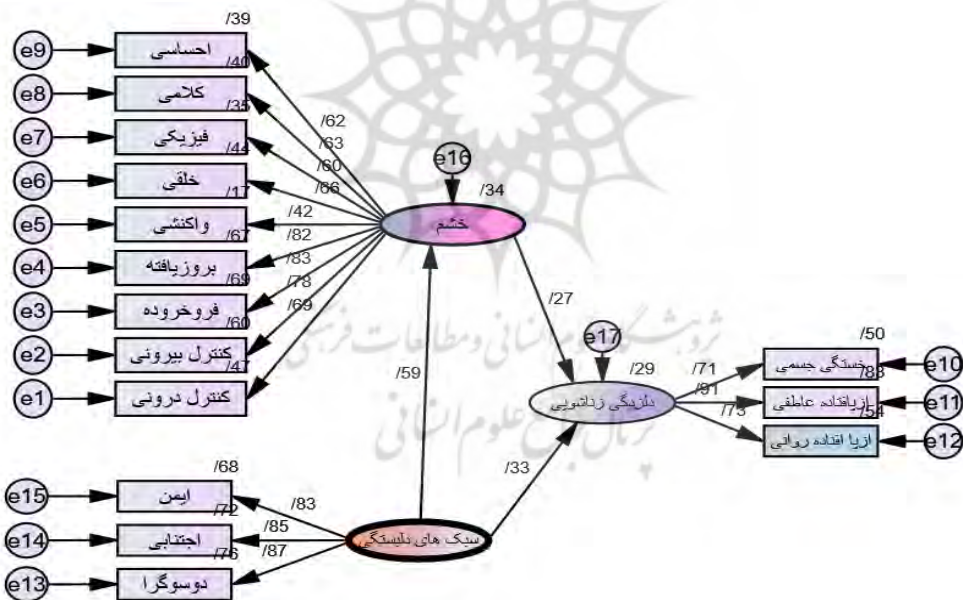
جدول 5 شاخص های ارزیابی کلیت مدل

شاخص ها	نام شاخص	اختصار	مدل نهایی	برازش قابل قبول
شاخص برازش	نیکویی برازش	GFI	94/0	بزرگتر از 90/0
	نیکویی برازش اصلاح شده	AGFI	88/0	بزرگتر از 90/0
	برازش هنجار	NFI	96/0	بزرگتر از 90/0
	برازش تطبیقی	CFI	91/0	بزرگتر از 90/0
	برازش نسبی	RFI	92/0	بزرگتر از 90/0
شاخص برازش مطلق	برازش افزایشی	IFI	90/0	بزرگتر از 90/0
	برازش مقتصد هنجار شده	PNFI	93/0	بزرگتر از 50/0
شاخص های برازش مقتصد	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	093/0	کمتر از 10/0
	نسبت کای اسکور به درجه آزادی	CMIN/df	32/2	مقدار بین 1 تا 3

نتایج جدول 5 نشان می دهد که شاخص GFI در این پژوهش 0/91، شاخص RFI 0/92 و شاخص IFI 0/90 می باشد که طبق یافته های (Schumacher, Randall, Olomeks, Richard & 2004) برازش قابل قبول برای این سه شاخص بزرگتر از 0/90 و برای شاخص PNFI بزرگتر از 0/50 و برای RMSEA کمتر از 0/10 و برای CMINdf بین 1 تا 3 می باشد که برای پژوهش حاضر طبق جدول 5 به ترتیب 0/93، 0/093، 2/32 می باشد و بیانگر برازش قابل قبول در این مدل می باشد.

شکل 2 مدل برازش شده دلبستگی زناشویی در ارتباط با دلزدگی زناشویی، نقش میانجی گر خشم

شکل 3 الگوی مسیر مدل برازش شده مدل ساختاری ارتباط بین سبک های دلبستگی با دلزدگی زناشویی با توجه به میانجی گری خشم با برآورد استاندارد

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی دلزدگی زناشویی از طریق فهم بهتر و دقیق‌تر مسیرهای علی‌منتهی از سبک‌های دلبستگی به خشم و در نهایت به دلزدگی زناشویی انجام پذیرفت یافته‌های پژوهش نشان داد که سبک‌های دلبستگی دارای اثر مستقیم، مثبت و معنادار و خشم دارای اثر مستقیم، مثبت و معنادار بر دلزدگی زناشویی بود. از طرفی دیگر اثر غیرمستقیم خشم در رابطه بین سبک‌های دلبستگی با دلزدگی زناشویی تایید شده و می‌تواند نقش متغیر میانجی‌گر جزئی را داشته باشد.

در خصوص تبیین فرضیه‌ی اول پژوهش که رابطه و اثر مستقیم سبک‌های دلبستگی بر دلزدگی زناشویی را نشان داد می‌توان گفت سبک‌های دلبستگی از آنجا که ارتباط و پیوندروانی پایدار بین دوانسان و پیوند عاطفی عمیقی است که از تجارب اولیه‌ی کودک و نگهدارنده‌ی او به وجود می‌آید (Balbi, 1980. quoted by Finney & Noller, 2017). لذا نقش مهمی در زندگی آینده‌ی افراد به ویژه در ارتباطات آتی آنان با افراد مهم زندگیشان ایفا می‌نماید و کیفیت زندگی و روابط زناشویی آنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد، افراد با توجه به سبک‌های دلبستگی که از اوایل کودکی به ارث برده‌اند رفتارها و هیجانات خاصی را در زندگی مشترک با همسر خود به نمایش می‌گذارند به طوری که اگر این سبک‌ها از نوع اضطرابی باشد ارتباط بین زوجین را خدشه‌دار می‌نماید و موجب دلزدگی زناشویی می‌گردد یافته‌های سایر پژوهش‌ها نیز موید این ارتباط می‌باشد به طوری که (Sharooni, et al., 2020) نشان دادند که بین سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی و دلزدگی زناشویی رابطه معنادار وجود دارد اما بین سبک‌های ایمن و دلزدگی زناشویی رابطه‌ی معناداری وجود ندارد به عبارت دیگر تنها سبک دلبستگی ایمن، دلزدگی زناشویی را پیش‌بینی نمی‌نماید. همچنین در مطالعه‌ی دیگریافته‌ها بیانگر این بود که بیشترین سهم را در پیش‌بینی دلزدگی زناشویی، سبک دلبستگی اضطرابی داراست و سبک دلبستگی اجتنابی از لحاظ پیش‌بینی کنندگی در جایگاه دوم قرار دارد و سبک دلبستگی ایمن هیچ سهمی در پیش‌بینی دلزدگی زناشویی ندارد. نتایج یافته‌های فرضیه‌ی اول با پژوهش (Raisi Sheikh Veisi, Jalil Piran & Vala Monfared, 2018) و (Afrooz et al, 2011) همسو می‌باشد.

در خصوص تبیین فرضیه‌ی دوم پژوهش که رابطه و اثر مستقیم خشم بر دلزدگی زناشویی را نشان داد می‌توان گفت که دلزدگی زناشویی تحت تاثیر عوامل مختلف زمینه‌ای، مداخله‌ای و شخصیتی مختلفی قرار دارد، یکی از این عوامل شخصیتی، خشم و واکنش پرخاشگرانه‌ی بین زوجین می‌باشد (Mirzaei, Jalilian, Suleimanpour & Abidzadeh Zawareh, 2013). افرادی که در تنظیم هیجانی با مشکل روبه‌رو هستند، قادر نمی‌باشند خشم خود را کنترل کنند، به همین دلیل رابطه‌ی خود را از دست داده و احساس می‌کنند که الگوهای ارتباطی آنان با دیگران ناکارآمد است، آنان احساس می‌کنند که کنترلی بر اعمال خود ندارند، بنابراین از رضایت زناشویی کمتری برخوردارند. (bahramimashoof, ahmadi & rasouli, 2022). نتایج پژوهش (Zare & Akgari, 2012) و (Kochaki Amirhender, Karbalayi, & Sabet, 2017) بایافته‌های فرضیه‌ی دوم این پژوهش همسو می‌باشد.

در خصوص تبیین فرضیه‌ی کلی پژوهش که اثر غیر مستقیم خشم را در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی نشان داد می‌توان گفت در صورتی که سبک‌های دلبستگی ناایمن با عواملی دیگری همچون خشم، که طبق تحقیقات صورت گرفته توسط (Afrooz et al., 2011) با سبک‌های دلبستگی در ارتباط است، همراه شود می‌تواند پیش‌بینی‌کننده‌ی قوی برای دلزدگی زناشویی باشد به عبارت دیگر پیوندهای عاطفی اضطرابی منجر به اختلال در تنظیم هیجانات می‌گردد و این ابرازات هیجانی در روابط میان زوجین در صورتی که از نوع منفی همچون خشم باشد روابط میان زوجین را تحت تاثیر قرار داده و منجر به دلزدگی زناشویی می‌شود. در راستای همسویی فرضیه‌ی کلی این پژوهش با نتایج پژوهش‌های دیگر تاکنون پژوهشی که نقش میانجی‌گری خشم را در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی را بررسی نماید صورت نگرفته است، اما در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی با میانجی‌گری متغیرهای دیگر، تحقیقات زیادی صورت گرفته که می‌توان به پژوهش‌های (Kahnmoori, Fattahi Andabil & Asadi, PourEbrahim, Farrokhi & Dawai, 2022) و (MirHashemi, 2022) و (Olyaei & Gasemipour, 2022) اشاره نمود.

محدودیت‌های پژوهش

از جمله چالش‌هایی که در این پژوهش وجود داشت میتوان به تعداد زیاد پرسش‌های پرسشنامه‌ها اشاره کرد که باعث طولانی شدن زمان اجرای آن شده و دقت پاسخ شرکت‌کنندگان را تحت تاثیر خود قرار داد، همچنین یک دست نبودن آزمودنی‌ها از لحاظ سن، تحصیلات و جنس، محدود بودن پژوهش‌های انجام شده در این زمینه، بدبینی و مقاومت برخی از زوجین، که منجر به پر نکردن پرسشنامه‌ها می‌شد، از جمله محدودیت‌هایی بود که این پژوهش را تحت تاثیر قرار داد.

پیشنهادهای پژوهشی و کاربردی

با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌گردد حمایت‌های عاطفی و شناختی لازم، جهت بررسی، شناسایی و بهینه‌سازی سبک‌های دلبستگی نا ایمن و هیجانات منفی زوجین در مشاوره‌های پیش از ازدواج صورت گرفته تا موجب پیشگیری از مشکلات زناشویی احتمالی بعدی شود.

همسران بهتر است که در مسائل جزئی و ناچیز هم با یکدیگر مشورت کنند و از انتقادات سازنده یکدیگر بهره ببرند، عصبانی نشوند، رنجیده خاطر نگردند و سعی کنند مسائل و مشکلات خود را، خودشان حل کنند و در کارهایشان برنامه ریزی داشته باشند تا بتوانند اوقات بیشتری را در کنار یکدیگر بگذرانند و به این ترتیب با بودن در کنار همدیگر، به آرامش برسند و از جر و بحث و دعوا با یکدیگر بپرهیزند.

به زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره، راهکارهایی ارائه شود که بتوانند از بودن در کنار یکدیگر لذت ببرند و تهدیدات را به فرصت تبدیل کنند و با شناسایی نقاط ضعف زندگیشان، درصدد برطرف کردن آنها برآیند. همچنین به پژوهشگران عزیز توصیه می‌شود با توجه به این که سبک‌های دلبستگی نا ایمن دوران کودکی تاثیراتی مخربی را در آینده و زندگی مشترک آنها با همسرانشان بر جای می‌گذارد لذا توصیه می‌شود ضمن شناسایی این سبک‌ها، بسته‌های

درمانی با محوریت رویکرد های شناختی - رفتاری من جمله طرحواره درمانی را در اختیار زوجین قرار داده و تاثیرات آن را در قالب پژوهش در اختیار عموم پژوهشگران قرار دهند.

اخلاق پژوهش

به در این پژوهش علاوه بر نوشتن راهنما در ابتدای پرسشنامه، در اجرای پژوهش هدف از اجرا بهروشنی برای آنان توضیح داده شد؛ همچنین به آنان اطمینان داده شد که یافته‌های آنان محرمانه است و در مقاله‌ای بدون ذکر اطلاعات شخصی آن‌ها به چاپ خواهد رسید. سپس شرکت‌کنندگان فرم رضایت از شرکت در پژوهش را تکمیل کردند. در صورت عدم رضایت یکی از همسران، پرسشنامه در اختیار هر دو زن و شوهر قرار داده نشد. علاوه بر این در تمام متن مقاله امانتداری در استفاده از منابع داخلی و خارجی و دقت در استناددهی رعایت شده است.

منابع مالی

این پژوهش با منابع شخصی خود نویسندگان صورت پذیرفته و در هیچ‌یک از مراحل انجام این پژوهش منابع مالی دریافت نشده است.

دسترسی به داده‌ها

داده‌ها محرمانه بوده و نتایج آن در اختیار هیچ‌کسی قرار نخواهد گرفت.

تائید اخلاقی و رضایت مشارکت‌کنندگان

در این مطالعه، علاوه بر نوشتن راهنما در ابتدای پرسشنامه، هدف از پژوهش برای شرکت‌کنندگان در پژوهش توضیح داده شده است. سپس آن‌ها فرم رضایت از شرکت در پژوهش را تکمیل کردند.

رضایت برای انتشار

نویسنده برای انتشار این مقاله رضایت کامل دارد.

تعارض منافع

این پژوهش تعارض منافع با هیچ شخص و سازمانی ندارد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از همه ی معلمان عزیزی که در این پژوهش شرکت نموده و ما را یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

References

- Asadi, A., Fathabadi, J., Mohammad Sharifi, F.(2012). Investigating the relationship between marital dissatisfaction, sexual dysfunction beliefs and sexual entitlement in married women. *FamilyCounseling and Psychotherapy*, 3(4), 661-692. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1392.3.4.7.5> (Persian)
- Asadi, M., Pourabrahim, T., Farkhi, N., Dawai, M. (2022). Compilation of the model of marital infatuation based on attachment styles in married people: with the mediating role of differentiation. *FamilyTherapyPractical*, 3(1), 445-460. <https://doi.org/10.22034/aftj.2022.304655.1196> (Persian)
- Afrouz, G., Kakabarayi, K., Seyyedi, M., Ghanbari, N., Momeni, K.H. (2011). Relationship between Attachment Styles, Anger Management Styles and General Health, *Thought and Behavior in Clinical Psychology*, 5(18), 87-95. <https://www.magiran.com/paper/863712/> (Persian)
- Attary, Y.A., Amanalahifard, A., & Mehrabizadeh honarmand, M. (2010). Investigating the Relationship between Personality Traits and Individual-Family Factors with Marital Satisfaction in Government Employees in Ahvaz. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, Shahid Chamran University of Ahvaz, 13(1), 81-108. [https://www.sid.ir/fa.journal.ViewPaper.aspx?id=68289\(Persian\)](https://www.sid.ir/fa.journal.ViewPaper.aspx?id=68289(Persian)).
- Asghari moghadam, M.A., Moghaddasin, M., & Dibajnia, P. (2012). The Reliability And Criterion Validity of a Persian Version of The State-Trait Anger Expression Inventory-2 (STAXI-2) in A Clinical Sample. *Clinical Psychology & Personality (Daneshvar Raftar)*, 3(5), 75-94. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23452188.1390.9.2.7.1> (Persian)
- Bahramimashoof, R., ahmadi, S., & rasouli, M.(2022). Mediating role of emotional expressiveness in the relationship between cognitive emotion regulation strategies and marital satisfaction. *Journal of Woman and Family Studies*, 10(3), 32-52 <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23452692.1401.10.3.4.7> (Persian)
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: retrospect and prospect. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664-678. <https://doi.org/10.1111/j.19390025.1982.tb01456.x>
- Clements, R., swensen, C., H.(2000). Commitment to One's Spouse as a Predictor of Marital Quality among Older Couples, *Current Psychology: Developmental Learning Personality Social Summer*, 19(2), 110-119 <https://doi.org.10.14738.assrj.410.3067>
- Cochran, W.G. (1977) Sampling Techniques. John Wiley & Sons University , <https://pdfcoffee.com/cochran-1977-sampling-techniques-third-edition-pdf-free.html>
- Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and social psychology*, 58(4), 644-663. <https://doi.org.10.1037.0022-3514.58.4.644>

- Feeney, J.A., Noller, P.(2017). Attachment style as a predictor of adult Romantic Relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 5(8),282-292. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.58.2.281>
- Gudarzi, M. (2012). "Effectiveness of couple therapy with Satyr approach on improving family functioning and reducing Marital heartbreak, *Counseling Research*, 12(6), 142-158.<http://iran-counseling.ir/journal/article-1-74-fa.html> (Persian)
- Hashemi, R., Mohammadzadeh, J., Hatfi, M.(2016). Investigating the relationship between attachment styles and anger in female students: the mediating role of self-control. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 25 (5), 179-170. <http://sjimu.medilam.ac.ir/article-1-3373-fa.html> (Persian)
- Haghnasab, S., Pourfarokh, M.(2021). Relationship between dark triad traits of personality and attachment style with couple burnout. *Rooyesh Psychology*, 9(12), 215-224. <http://frooyesh.ir/article-1-2368-fa.html> (Persian)
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (1987). Romantic love is conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Ibadatpour, B., Navanejad, G., Shafiabadi, A., Philosfinejad, M. (2012). The mediating role of family functions for individual resilience and spiritual beliefs and marital dissatisfaction, *Psychological Methods and Models*, 3(13), 29-45 <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1049154> (Persian)
- Kohnmooi, S., Fatahi Andabil, A., Mirhashmi, M. (2022). The effect of differentiation, attachment styles and family functioning on Marital heartbreak with the mediation of emotional intelligence. *Knowledge and research in applied psychology* ,23(2), 63-76. <https://doi.org/10.30486/jsrp.2021.583679.1665> (Persian)
- Kochaki Amirhendeh, M., Karbalayi, A., & Sabet, M. (2017). The Mediating Role of Anger Rumination and Self-Criticism Rumination in Relationship between Disaffection and Marital Violence. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*, 12(43), 47-56. https://itbcp.riau.ac.ir/article_1043.html?lang=fa (Persian)
- Khaledian, M., Shahmoradi, S., & Madani, Y. (2023). Explanation of the Process of Formation of Marital heartbreak in Women with Addicted Spouses. *Family Counseling and Psychotherapy*, 12(2), 89-124. <https://dori.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.2.4.1> (Persian)
- Lee, T.y., Sun, G.H., Chao, S.C.(2016).The effect of an infertility diagnosis on the distress, marital and sexual satisfaction between husbands and wives in taiwan. *Journal Hum Reprod*, 16(2), 62-77. <https://doi.org/10.1093/humrep/16.8.1762>
- Mirzaei, A., Soleimapour, Z., Jalilian, M., Abedzadeh Zavareh, M.S. (2021). Anger Status and its Dimensions among High School Female Students: A Cross-Sectional Study, *Journal of Education and Community Health*, 7(1), 45-49. <https://doi.org/10.29252/jech.7.1.45> (Persian)
- Navidy, F., Adibrad, N., & sabaghian, Z. (2005). Investigating the relationship between marital boredom and organizational climate factors in male and female nurses.

- Journal of Psychology*, 11(3), 275-287. <https://www.sid.ir/fa/Journal.ViewPaper.aspx?ID=93911> (Persian)
- Olyaei, S. S., & Ghasemipour, Y. (2022). Investigating the Mediating Role of Communication Skills in the Relationship between Attachment Styles and Marital heartbreak. *Family Counseling and Psychotherapy*, 12(1), 137-160. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.1.6.1> (Persian)
- Pakdamani, Sh. (2001). Investigating the relationship between attachment and socialism in Adolescence. *Journal of Psychological Sciences*, 3(9), 25-47. <https://www.sid.ir/fa/Journal.ViewPaper.aspx?ID=52727> (Persian)
- Pines, A. M. (1996). *Marital heartbreak: Causes and cures*. New York: Routledge. [https://www.routledge.com/Couple-Burnout-Causes-and-Cures.Pines.p.book.9780415916325](https://www.routledge.com/Couple-Burnout-Causes-and-Cures/Pines.p.book.9780415916325)
- Raisi Sheykh Veisy, A., Jalil Piran, M., Vala Monfared, Y. (2019) Relationship between marital disturbance and attachment styles of married male teachers in the tribal area of Lordegan city. *Rooyesh Psychology*, 8 (2), 17-24. <http://frooyesh.ir/article-1-1639-fa.html> (Persian)
- Sharooni, R., Shokri, O., Hosseinzadeh Taghvaei, M., & Danesh, E., & Borjali, A. (2020). The Modeling of Structural Relationship of Marital Conflict Concerning Attachment Styles, Narcissism Sensation Seeking, and Marital heartbreak in Couples. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*, 23(10), 1-8. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.23222840.1399.10.0.147.6> (Persian)
- Spielberger, C.D. (1999). *STAXI-2 State-Trait Anger Expression Inventory- 2*. Professional manual. PAR <https://www.parinc.com/Products.Pkey.429>
- Schumacher, R.E., Olomeks, R.J. (2004) *An introduction to structural equation modeling*. Samiasazan Publications. <http://lib.ui.ac.ir/dL/search/default.aspx?Term=96375&Field=0&DTC=>
- Zare, M., Asgari, M. (2012). Investigating the relationship between humor and anger styles with marital dissatisfaction among married students of Arak Islamic Azad University. *National Congress of Social Psychology of Iran*. 6(4), 37-45. <https://sid.ir.paper.847153.fa> (Persian)

